

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MEGEP

**(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

KİTRE BEBEK GİYSİSİ

ANKARA, 2009

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KALIP ÇIKARMA	3
1.1. Yöresel Kıyafetler	3
1.2. Kullanılan Araç Ve Gereçler	4
1.3. Kalıp Hazırlama	4
1.3.1. Yöre Giysisi Kalıpları	4
1.3.2. Başlık Kalıbı	12
1.3.3. Ayakkabı Kalıbı (çarık)	14
1.3.4. Önlük Kalıbı	15
UYGULAMA FAALİYETİ	18
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	20
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	21
2. KALIBI KUMAŞA UYGULAMA	21
2.1. Kadın Kıyafeti İçin Kullanılan Araç Ve Gereçler	21
2.2. Erkek kıyafeti için kullanılan malzemeler	21
2.3. Giysi Kalıplarını Kumaşa Uygulama	21
2.3.1. Kumaşı Kesme	24
2.3.2. Teyelleme(Kalıpları birleştirme)	24
UYGULAMA FAALİYETİ	25
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	27
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	28
3. GİYSİ DİKME	28
3.1. Kullanılan Araç Ve Gereçler	28
3.2. Giysi dikme	28
3.2.1. El İle Giysi Dikme	28
3.2.2. Makine İle Giysi Dikme	28
3.3.3. Başlık hazırlama	30
3.3.4. Ayakkabı hazırlama	30
3.3.5. Önlük hazırlama	31
3.3.6. Baş Örtüsü Hazırlama	33
3.3.7. Kemer Hazırlama	33
3.3.8. Takı Hazırlama	33
3.3.9. Çorap	33
UYGULAMA FAALİYETİ	35
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	37
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	38
4. GİYSİYİ KİTRE BEBEĞE GİYDİRME	38
4.1. Malzemeleri Hazırlamak	38
4.1.1. Giysiyi Bebeğe Giydirme	38
UYGULAMA FAALİYETİ	42
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	44
MODÜL DEĞERLENDİRME	45
CEVAP ANAHTARLARI	48
KAYNAKÇA	50

AÇIKLAMALAR

KOD	215
ALAN	El sanatları teknolojisi
DAL/MESLEK	Dekoratif el sanatları
MODÜLÜN ADI	Kitre bebek giysisi
MODÜLÜN TANIMI	Öğrencilere; tekniğe ve yöreselliğe uygun kitre bebek yapmaları için, kitre bebek giysisi konularının verildiği derstir.
SÜRE	40/32 +
ÖN KOŞUL	Ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Kitre bebek giydirmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Öğrenci, bu modül ile uygun ortam ve araç gereç hazırlandığında tekniğe ve modele uygun kitre bebek giysisi yapabilecektir. Amaçlar: 1. Yöreselliğe uygun olarak, giysi kalıbı çıkarabileceklerdir. 2. Tekniğe uygun olarak, kalıbı kumaşa uygulayabilecektir. 3. Tekniğe ve modele uygun olarak, bebek giysisi dikebileceklerdir. 4. Yöreselliğe ve modele uygun, bebeği giydirebilecektir.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	ORTAM: Atölye ortamı ve aydınlık ortam DONANIM: (Araç , gereç, ekipman ve koşullar)
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra çoktan seçmeli, boşluk doldurma, şeklinde hazırlanan ölçme değerlendirme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme aracıyla kazandığınız bilgi ve becerileri değerlendireceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili öğrenci;

Geleneksel giysilerimiz, değişen yaşam şartları nedeniyle kullanılmaz hale gelmiştir. Çünkü insanlar zamanla, günlük tempolarına ve günün modasına uygun kıyafetler kullanmaya başlamışlardır.

Kültürümüzün izlerini taşıyan geleneksel giysilerimizi gelecek nesillere ve diğer ülkelere tanıtmamanın en güzel yollarından biride, bu kıyafetleri, karakteristik özelliklerini bozmadan çalışıp, bebelere giydirmektir.

Kitre bebeği giydirirken ülkemizin zengin folklorik kültürünü daha yakından tanımış olacaksınız. Atalarımızın estetik görünüşe verdiği önemi, uygulamalarınızı yaparken görmüş olacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, yöreselliğe uygun olarak, giysi kalıbı çıkarabileceklerdir.

ARAŞTIRMA

- Yöresel kıyafet araştırması yapınız.
- Yörelere göre kıyafetlerdeki farklılıkları inceleyiniz.

1. KALIP ÇIKARMA

1.1. Yöresel Kıyafetler

İnsanlar başlangıçta sadece örtünmek amacı ile ilkel malzemelerle hazırladıkları giysileri kullanmışlardır. Daha sonradan da giysilerini süsleme ihtiyacı duymuşlardır. Zamanla giysiler, biçim olarak değişikliklere uğramış ve her toplumun kendine has giysi şekilleri oluşmaya başlamıştır. Ulusların yaşam tarzları kıyafetlerine yansyarak, milli kıyafetler ortaya çıkmıştır.

Türk geleneksel giysileri, diğer dünya ülkelerinin geleneksel giysilerine göre daha renkli ve zengin bir mizaca sahiptir. Ülkemizde de yörelere göre farklılık gösteren milli kıyafetlerimiz, artık yerini modern kıyafetlere bırakmıştır. Bazı yörelerde sadece düğün ve özel günlerde halen kullanılmaktadır.

Yöresel kıyafetlerimiz:

- Ayağa giyilenler
- Üste giyilenler,
- Başa giyilenler
- Takılar

olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

1.2. Kullanılan Araç Ve Gereçler

Bu modülde Tokat yöresine ait kadın ve erkek kıyafetleri örnek olarak alınmıştır. Bebek üzerinde uygulamayı kolaylaştırmak için bazı detaylar çıkarılmıştır. Buna göre kalıp çıkarmak için gerekli malzemeler şunlardır:

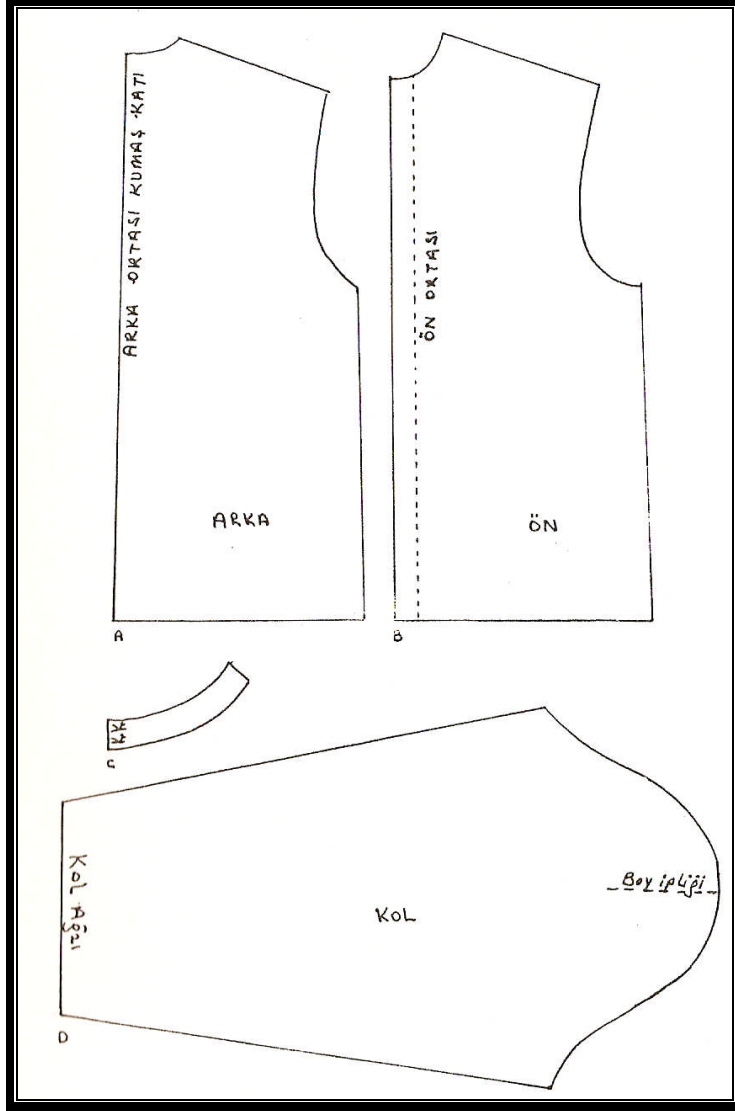
- Mülaj veya parşömen kâğıdı
- Karton
- Kurşun kalem
- Makas

1.3. Kalıp Hazırlama

Aşağıda verilen kalıpların üzerine mülaj veya parşömen kâğıdı yerleştirip, kurşun kalemle kalıpların üzerinden çiziniz. Kalemi dik tutarak kalıp çizgilerinin tam üzerinden çiziniz. Bebeğinizin boyutuna uygun olacak şekilde kalıpları büyütünüz. Daha sonra kalıpları karton üzerine yapıştırıp, çizgilerin tam üzerinden kesiniz. Kestiğiniz kalıpların üzerlerine ayrıntıları yazınız.

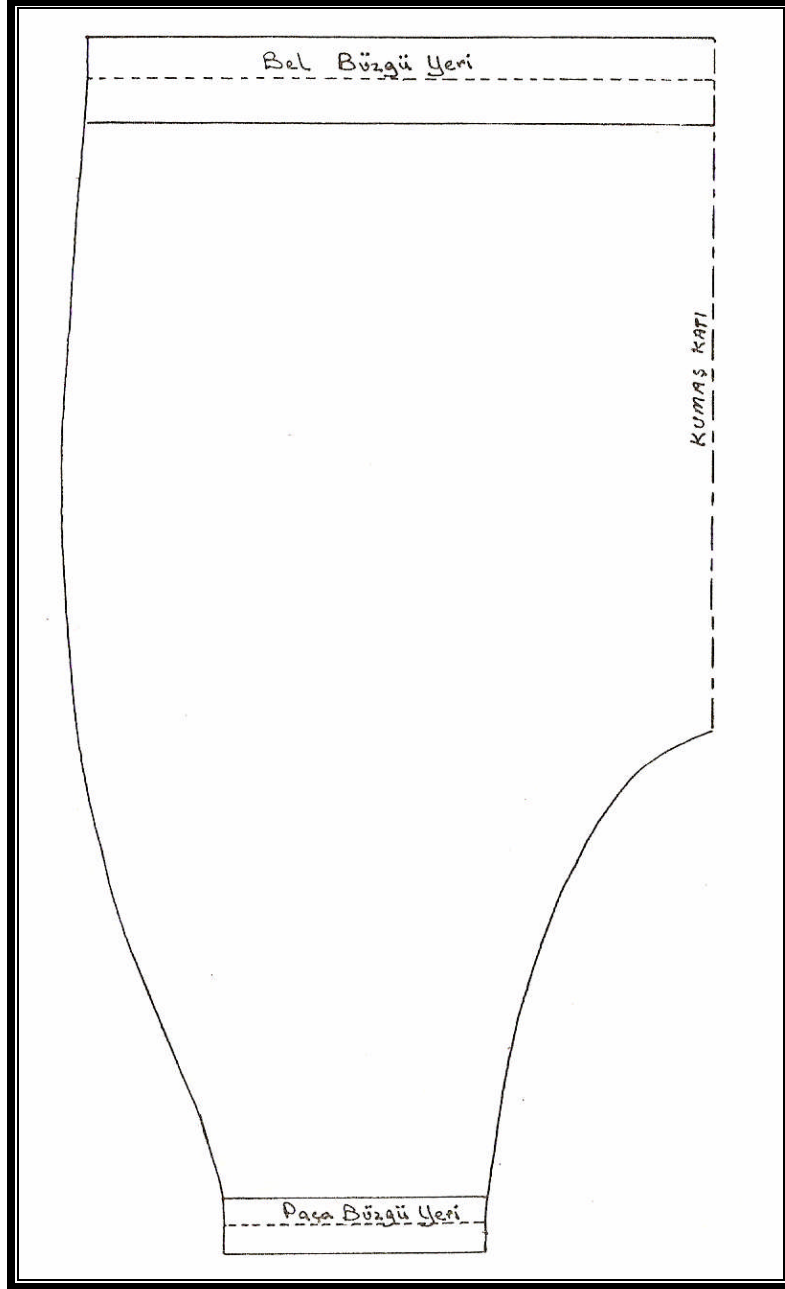
1.3.1. Yöre Giysisi Kalıpları

➤ Kadın gömlek kalıbı

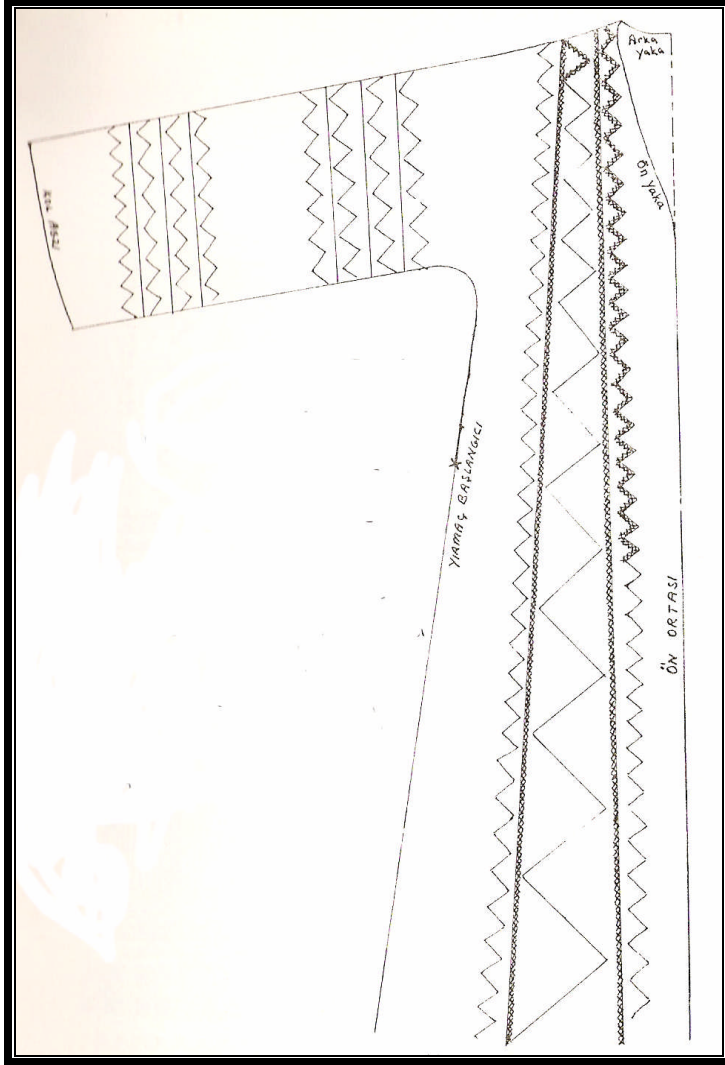
Resim 1.1: Kadın kıyafeti gömlek kalıbı

➤ Kadın Şalvar Kalıbı

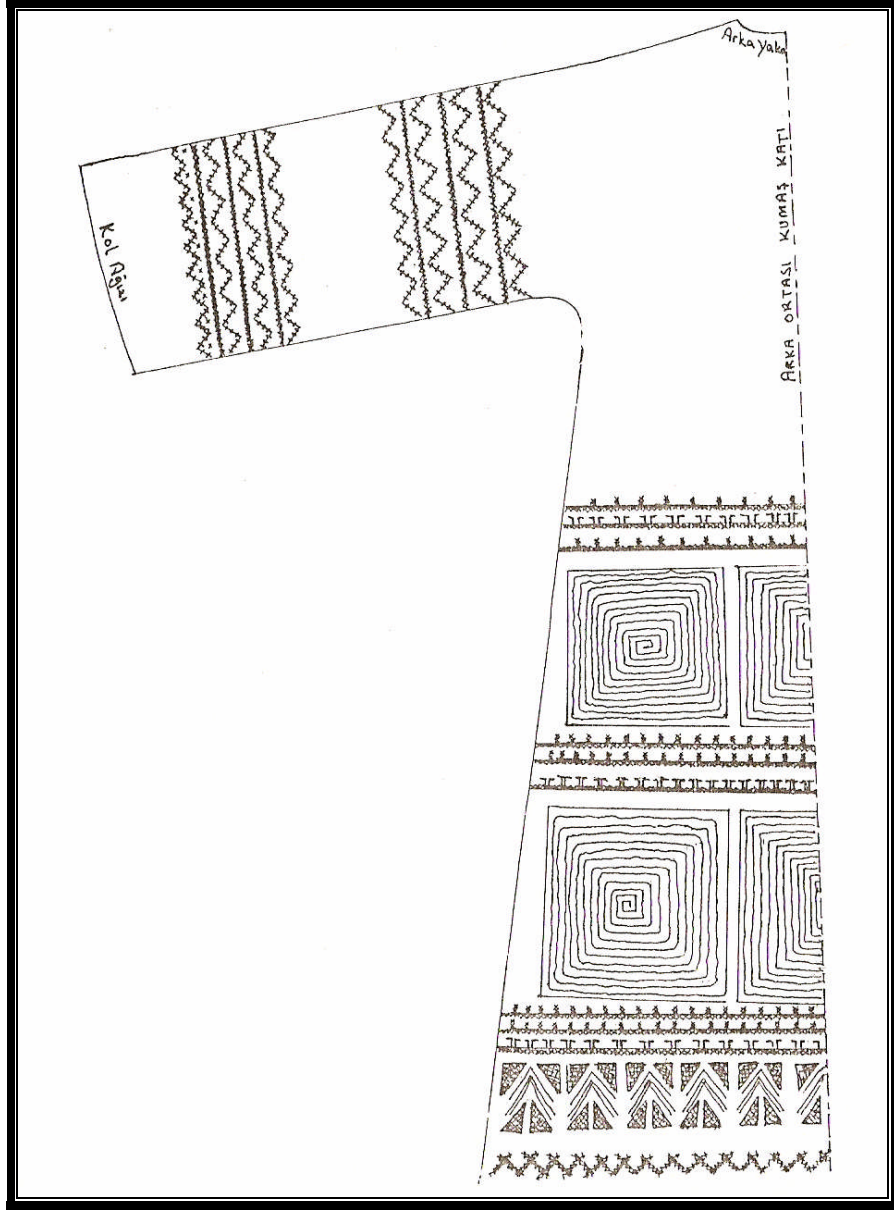
Resim 1.2: Kadın kıyafeti şalvar kalıbı

➤ Üç Etek Ön Kalıbı

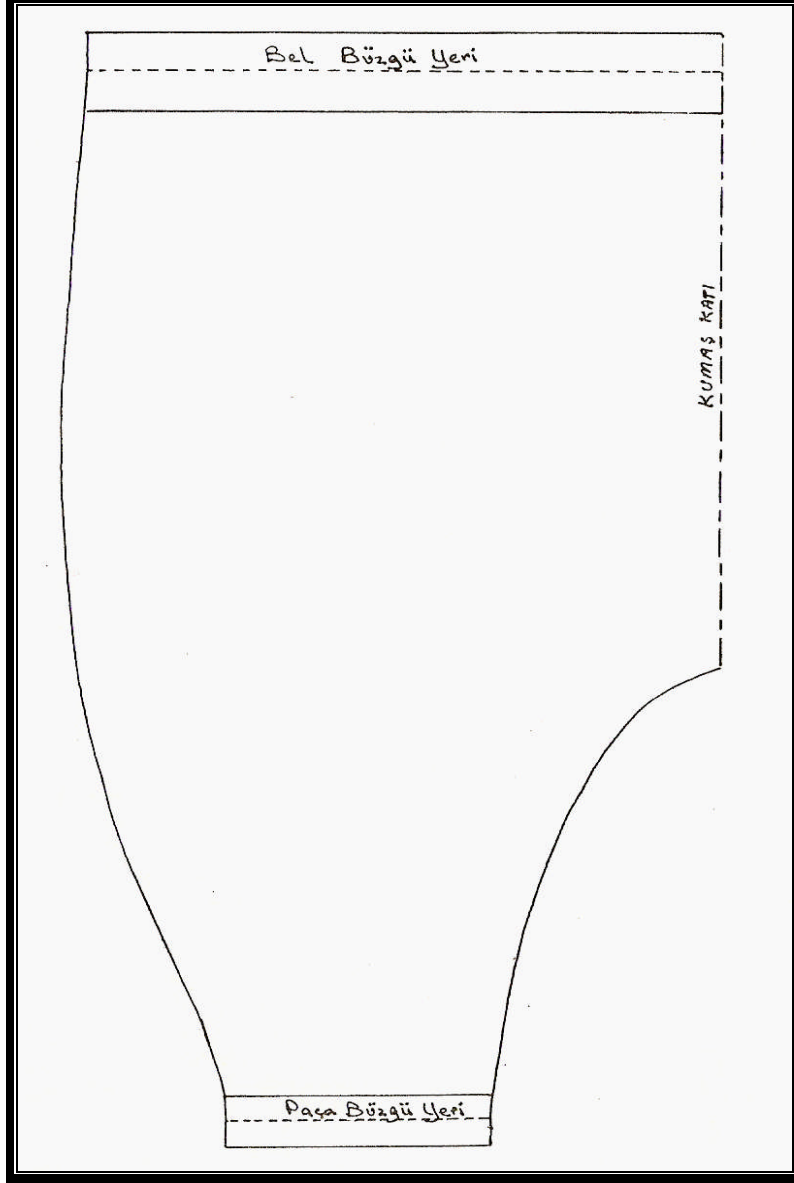
Resim 1.3: Kadın kıyafeti üç etek(ön) kalıbı

➤ Üç Etek Arka Planı

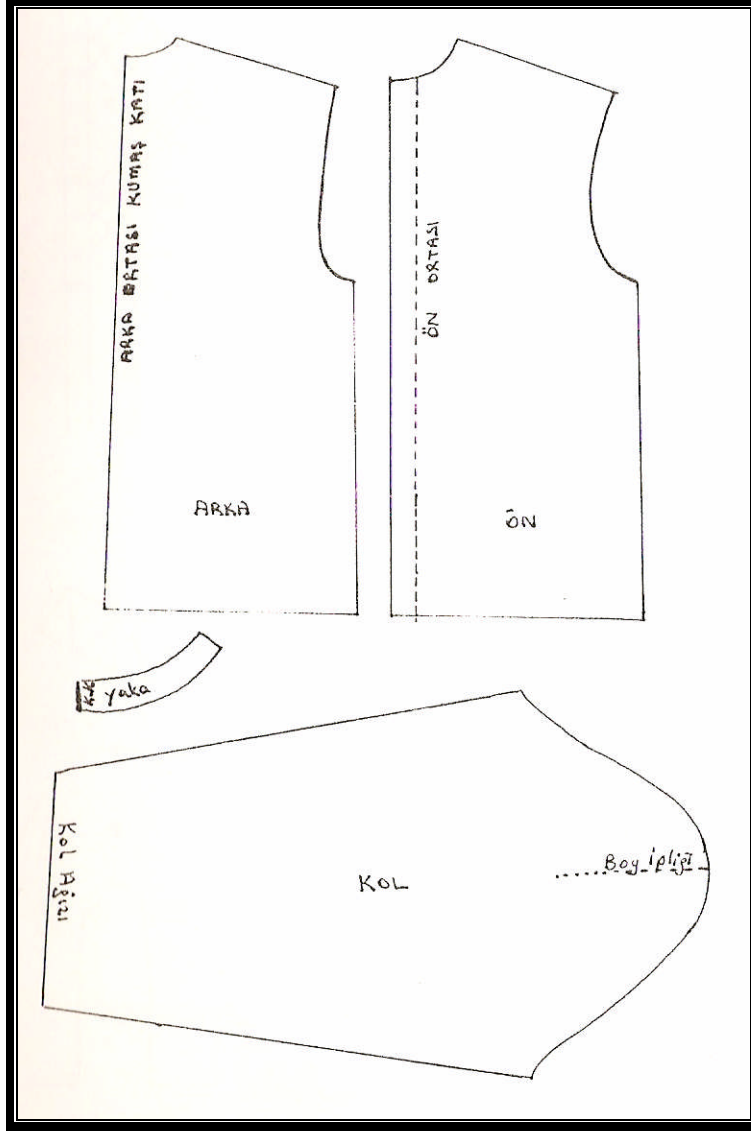
Resim 1.4: Kadın kıyafeti üç etek(arka) kalıbı

➤ Erkek Şalvar Kalıbı

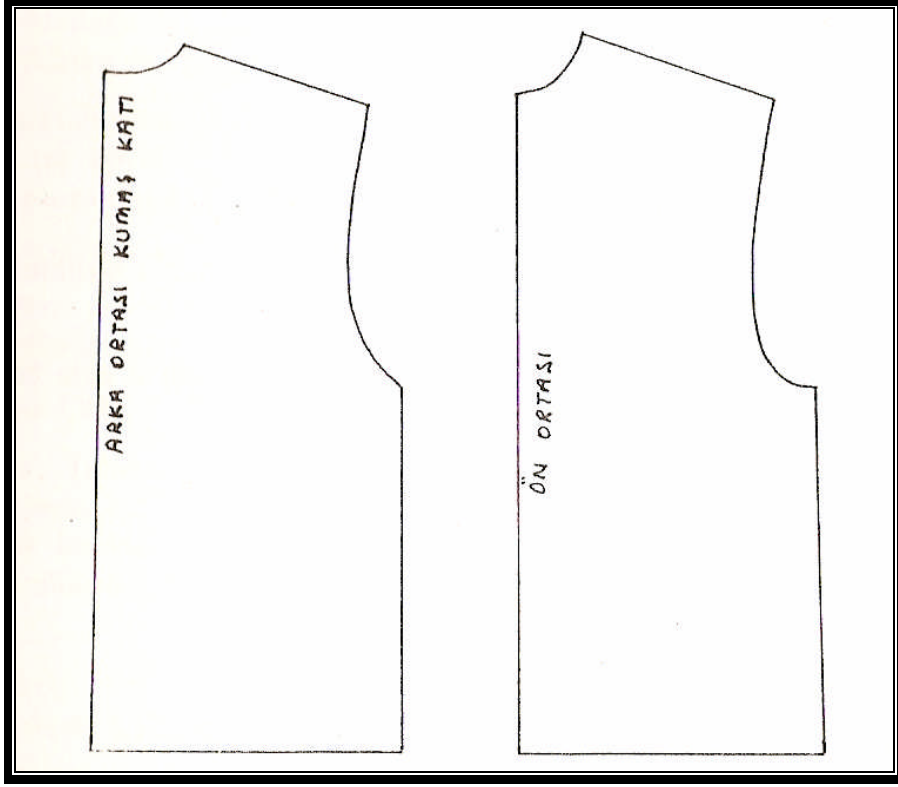
Resim 1.5: Erkek kıyafeti  alvar kalıbı

➤ Erkek Gömlek Kalıbı

Resim 1.6: Erkek kıyafeti gömlek kalıbı

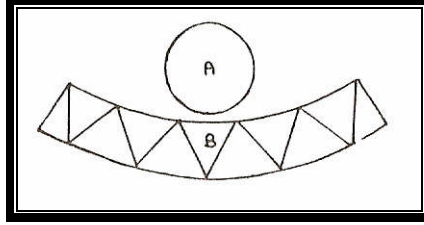
➤ Erkek Cepken (Yelek) Kalıbı

Resim 1.7: Erkek kıyafeti cepken (yelek) kalıbı

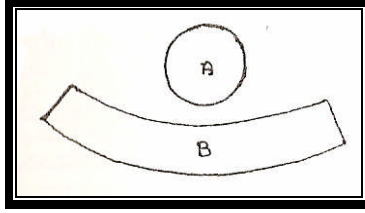
1.3.2. Başlık Kalıbı

➤ Erkek Fes Kalıbı

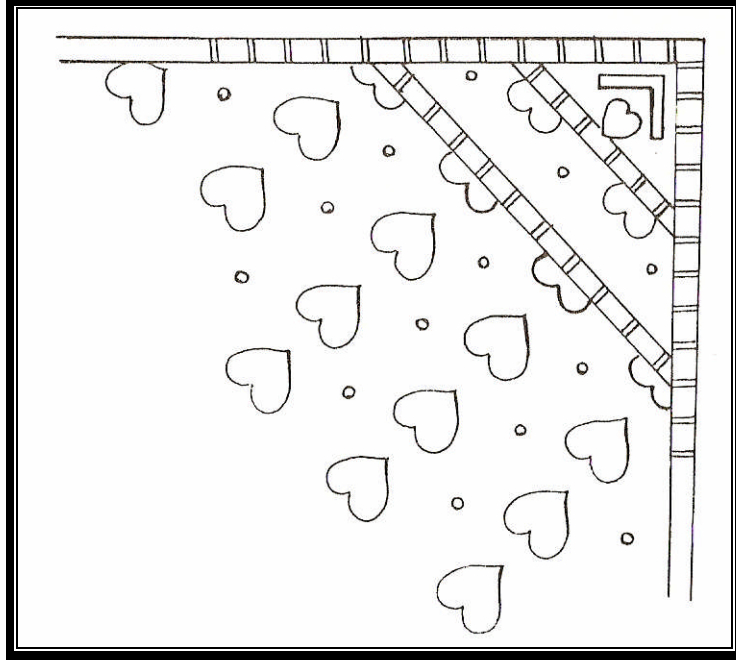
Resim 1.8: Erkek kıyafeti fes kalıbı

➤ Kadın Fes Kalıbı

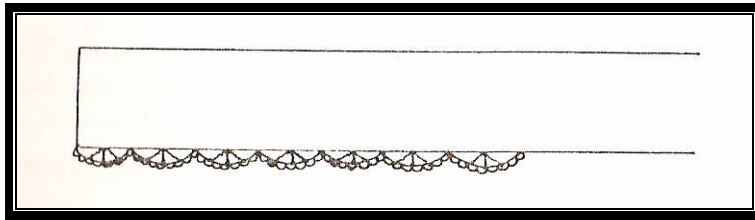
Resim 1.9: Kadın kıyafeti fes kalıbı

➤ **Kadın Kıyafeti Baş Örtüsü**

Resim 1.10: Kadın kıyafeti baş örtüsü

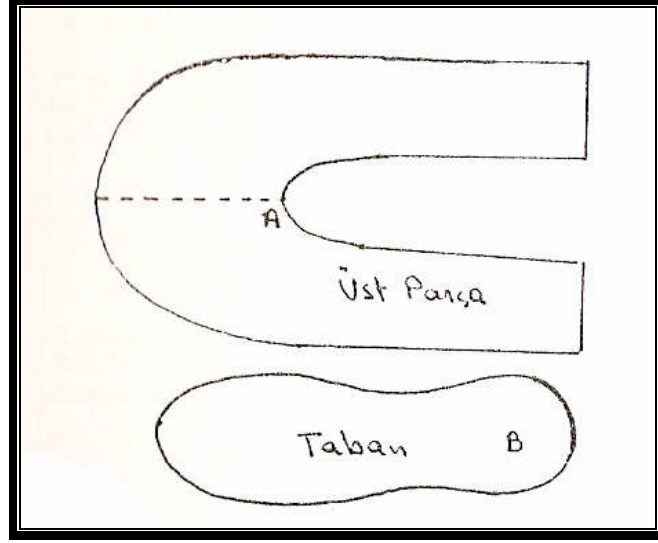
➤ **Erkek Baş Poşusu**

Resim 1. 11 Erkek baş poşusu

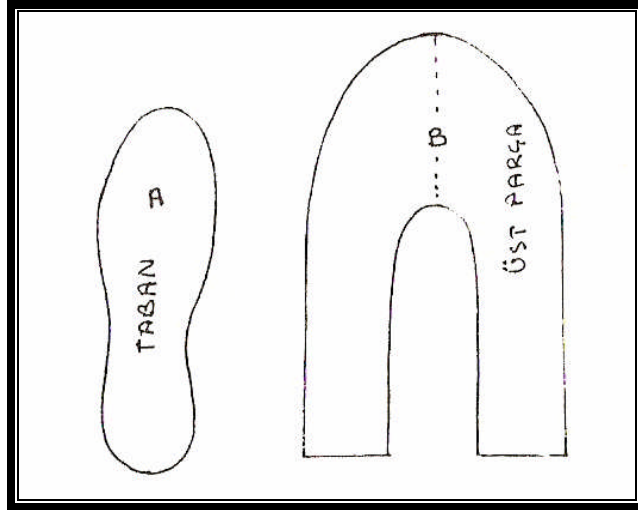
1.3.3. Ayakkabı Kalıbı (çarık)

➤ Kadın Ayakkabı Kalıbı

Resim 1. 12: Kadın ayakkabı kalıbı

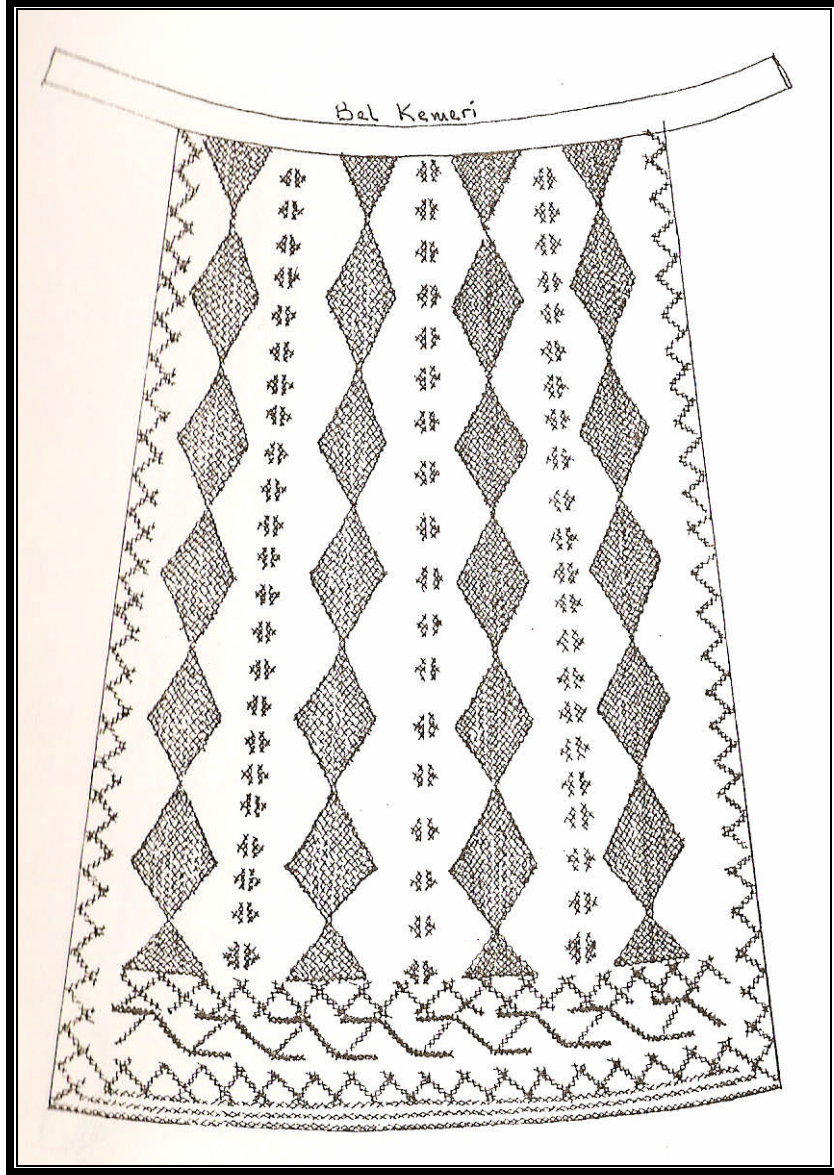
➤ Erkek Ayakkabı Kalıbı

Resim 1. 13: Erkek ayakkabı kalıbı

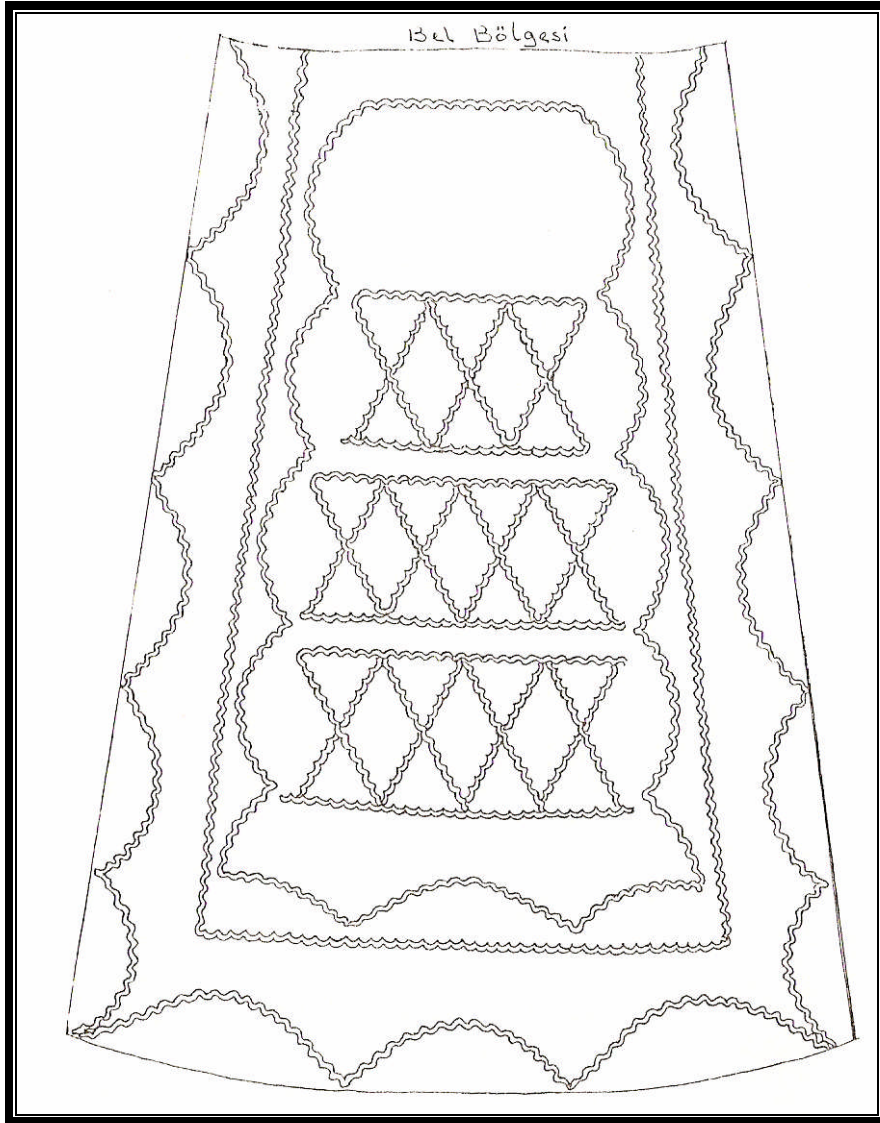
1.3.4. Önlük Kalıbı

➤ Kadın Kıyafeti Ön Önlük Kalıbı

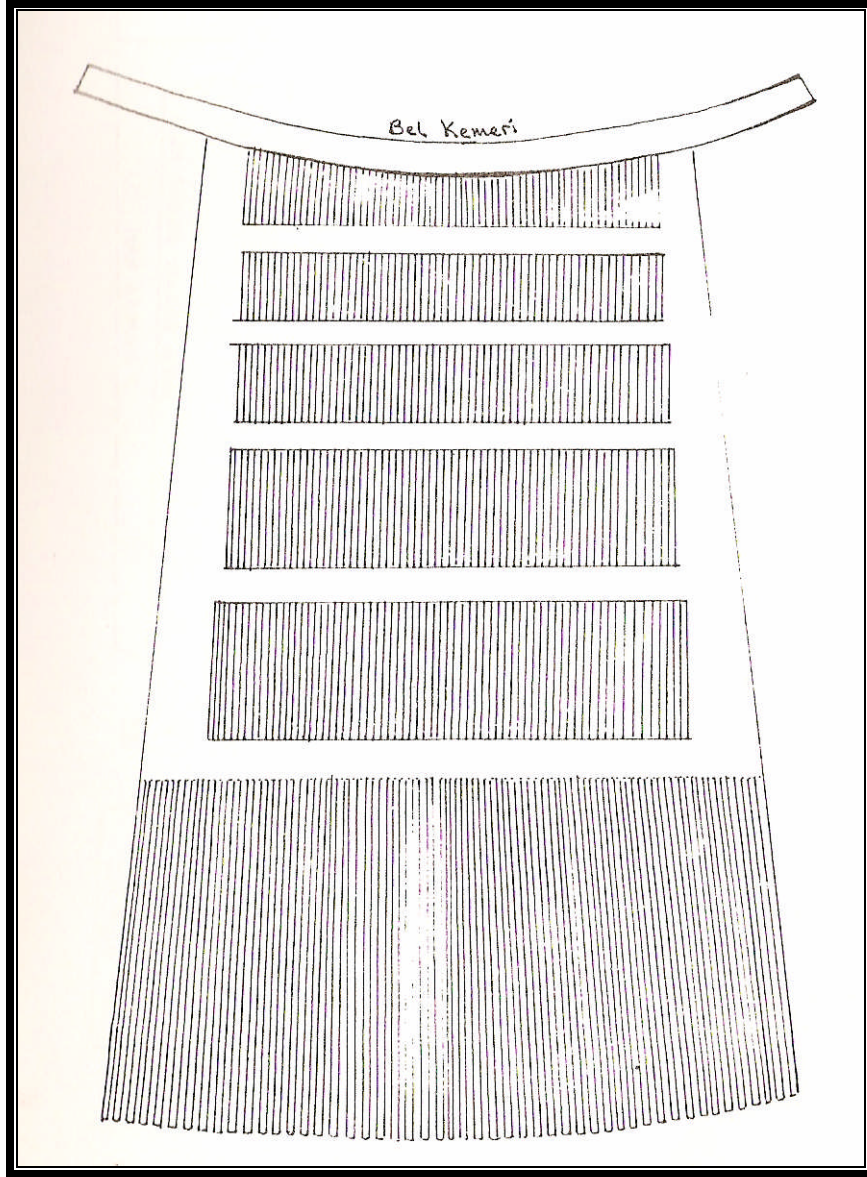
Resim 1.14: Kadın kıyafeti ön önlük kalıbı

➤ **Kadın Kıyafeti Arka Alt Önlük Kalıbı**

Resim 1.15: Kadın kıyafeti arka alt önlük kalıbı

➤ Kadın Kıyafeti Arka Üst Önlük Kalıbı

Resim 1.16: Kadın kıyafeti arkaüst önlük kalıbı

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Araç ve gereçleri hazırlayınız	➤ Verilen malzeme listesindeki tüm araç ve gereçleri temin ediniz. ➤ Giysinin yörenin özelliğini taşıması için ,kumaş ve oyaları seçerken verilen bilgiler doğrultusunda olmasının dikkat ediniz.
➤ Yöre giysisi belirleyiniz.	➤ Tokat yöresi erkek ve kadın kıyafeti örnek verilmiştir. Bunun dışında istediğiniz yörenin giysisini çalışabilirsiniz.
➤ Kalıpları hazırlayınız.	➤ Kalıpların üzerinden mülaj kağıdı ile çizerken, çizgilerin tam üzerinden, kalemi dik tutarak çiziniz. ➤ Kalıpları kartona yapıştırıp keserken, çizgiler dışarıda kalacak şekilde kesiniz.
➤ Kalıpları numaralandırınız.	➤ Kestiğiniz kalıpların üzerine neye ait olduklarını yazınız. ➤ Kalıp üzerindeki bölümleri yazınız.

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Araç ve gereçleri hazırladınız mı?		
2. Yöre giysisini belirledinizmi?		
3. Kalıpları hazırladınız mı?		
4. Kalıpları numaralandırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda hayır cevaplarınız çoğunluktaysa öğrenme faaliyetindeki ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları boşlukları doldurarak cevaplayınız.

1. Yöresel kıyafetlerimiz, giyilenler,..... giyilenler, giyilenler veolmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.
2. Kalıplar mülaj kağıdına çizilirken çizgilerin ,kalemtutularak çizilir.
3. Kalıplar kesilirken çizginin..... kesilir.
4. Kalıpların üzerlerineyazılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayısını belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, tekniğe uygun olarak, kalıbı kumaşa uygulayabilecektir.

ARAŞTIRMA

- Tokat yöresinin kadın ve erkek kıyafetlerini inceleyiniz.
- Gerekli kumaş araştırması yapınız.

2. KALIBI KUMAŞA UYGULAMA

2.1. Kadın Kıyafeti İçin Kullanılan Araç Ve Gereçler

- Dikiş malzemeleri
- Gömlek için 15 cm desenli basma
- Şalvar için 35 cm astarlık saten
- Üçetek için 35 cm beyaz patiska
- Üçeteğin astarı için 35 cm beyaz mermerşahi
- Ön önlük için 25x18 cm beyaz kıl tela
- Arka alt önlük ve başörtüsü için 30 cm koyu turuncu astarlık sof
- Arka üst önlük için 20x20 cm sarı pamuklu kumaş

2.2. Erkek kıyafeti için kullanılan malzemeler

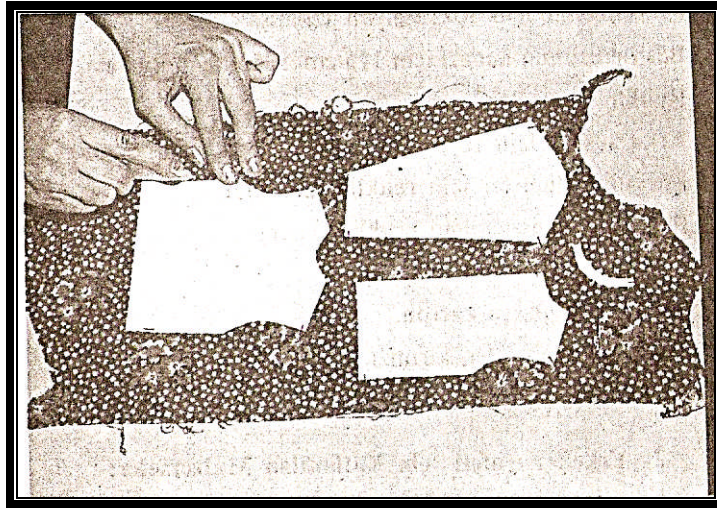
- Şalvar ve cepken için 40 cm siyah pamuklu kumaş
- Göynek için 15 cm çizgili poplin kumaş
- Dikiş malzemeleri

2.3. Giysi Kalıplarını Kumaşa Uygulama

Kalıpları kumaşa uygularken, kalıbın boyuna olan orta noktasının, kumaşın boy ipliğinin üzerine gelmesine dikkat edilmelidir.

Kadın gömleğinin kol ve beden kalıpları, aralarında en az 2 cm boşluk bırakılarak basma kumaşın üzerine yerleştirilir. Kalıpların etrafından çizilir. Şalvar kalıbında astarlık saten kumaş üzerine yerleştirip kalıbın etrafından çizilir.

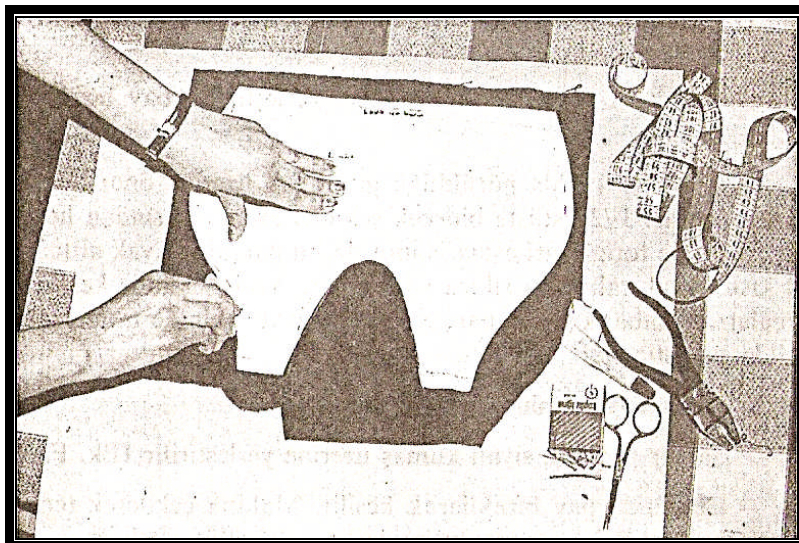
- Üçetek kalıbı üstüste serilmiş olan beyazpatiska ve mermerşahi üzerine yerleştirilir.
- Ön önlük kalıbı kıl tela üzerine çizilir.
- Arka alt önlük, turuncu astarlık sof üzerine çift kat olarak çizilir.
- Erkek kıyafetinin kalıpları ise; Şalvar kalıbı siyah kumaş üzerine çizilir.
- Gömlek kalıbı, ince çizgili pamuklu kumaş üzerine çizgiler boyuna olacak şekilde yerleştirilir.
- Erkek yelek kalıpları şalvardan artan siyah kumaş üzerine yerleştirilir.

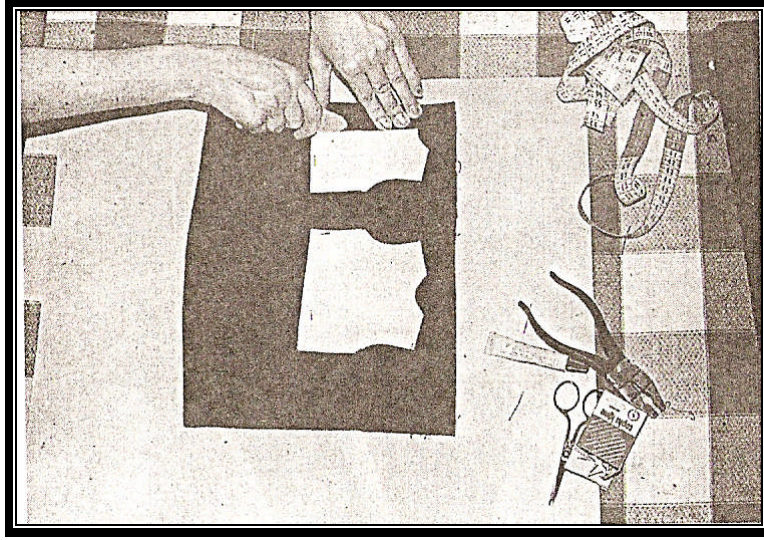
Resim 2.1

Resim 2.2

Resim 2.3

Resim 2.4

2.3.1. Kumaşı Kesme

Kalıpların çizimleri tamamlandıktan sonra kumaşların kesilmesine geçilir. Kumaşları keserken, kalıp çizgilerinin kenarlarından 0.5 cm pay bırakılarak kesilir.

2.3.2. Teyelleme(Kalıpları birleştirme)

Teyelleme işleminden önce, birleştirilecek parçalar birbirine tersinden toplu iğne ile tutturulur. Böylece teyelleme işlemi sırasında kayma engellenmiş olur.

Kadın gömleğinin ön parçaları arka parçasıyla, kumaşın yüzü birbirine bakacak şekilde üst üste konup, kalıp çizgilerinin üzerinden, omuzlar açık kalacak şekilde birbirine teğellenir. Kol, iki kenarı birbirinin üzerine getirilip, tersinden teğellenir. Şalvarda yine iki parça tersinden iki kenarlarından ve ağı kısımlarından teğellenir. Üç etek, aynı gömlekte olduğu gibi, iki ön parçalar arka parçaya tutturulur. Ayrıca üçetek kalıpları mermerşahiden kesilip üç eteğin astarı olarak aynen üçetekde olduğu gibi kesilip teğellenir.

Erkek gömleği aynı kadın gömleğindeki gibi uygulanır. Şalvar yine kadın şalvarında olduğu gibi ön ve arka parçalar üst üste getirilerek teğellenir. Erkek yeleşindeki ön parçalar arka parçaya tersinden teğellenir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kumaşları seçiniz.	➤ Yöreye ve kıyafete uygun kumaş seçimine özen gösteriniz.
➤ Kalıpları kumaşlara uygulayınız.	➤ Kalıpları kumaşa yerleştirirken düz ipliğine dikat ediniz.
➤ Dikiş payı bırakınız.	➤ Kalıp çizgilerinin kenarlarından en az 0.5 cm dikiş payı bırakınız.
➤ Kumaşı kesiniz.	➤ Dikiş paylarının üzerinden kesmeye dikkat ediniz.
➤ Teyelleme yaparak kalıpları birleştiriniz.	➤ Teyelleme işlemini parçaları üst üste koyup, tersinden yapınız.

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kumaş seçtinizmi?		
2. Kalıbı kumaşa uyguladınız mı?		
3. Dikiş payı bıraktınız mı?		
4. Kumaşı kestiniz mi?		
5. Teyelleme işlemini yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda hayır cevaplarınız çoğunluktaysa öğrenme faaliyetindeki ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları boşlukları doldurarak cevaplayınız.

1. Kalıpları kumaşa uygularken ,kalıbın boyuna olan orta noktasının,kumaşıngelmesine dikkat edilmelidir.
2. Kalıplar,aralarında en az boşluk bırakılarak kumaşın üzerine yerleştirilir.
3. Teyelleme işleminden önce,birleştirilecek parçalar birbirine.....ile tutturulur
4. Teyelleme işlemi ile.....engellenmiş olur.
5. Kumaşa çizilmiş kalıplar kesilirken.....dikiş payı bırakılır.
6. Şalvar ,..... vekısmından teyellenir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayısını belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, tekniğe ve modele uygun olarak, bebek giysisi dikebilecektir.

ARAŞTIRMA

- Tokat yöresinin kadın ve erkek kıyafetlerini inceleyiniz.

3. GİYSİ DİKME

3.1. Kullanılan Araç Ve Gereçler

- Dikiş malzemeleri
- Dikiş makinası

3.2. Giysi dikme

Giysi dikme el veya makine ile dikme olmak üzere iki şekilde yapılır.

3.2.1. El İle Giysi Dikme

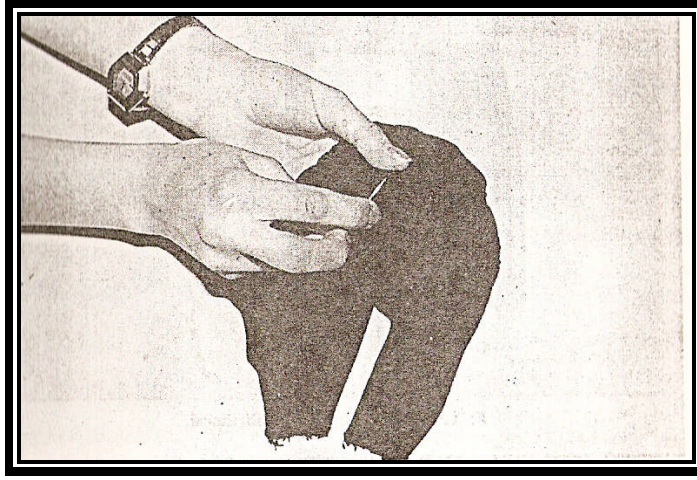
Bebeğin kıyafetleri küçük parçalar olduğu için elde de dikilebilir. Makinada dikilmesi mümkün olmayan kısımlar da mecburen elde dikilir. Elde dikerken, elde makine dikişi tekniği ile dikiş işlemi yapılır. Birleşecek olan parçalar tersinden teyel ile birleştirilir. Daha sonra bu teyellerin üzerinden elde makine dikişi yapılır. Çok iri olmadan küçük atlamaları olan, sağlam bir dikiş ile parçalar birleştirilmiş olur. Dikiş işleminden sonra dikiş paylarının arasının açılarak ütülenmesi dikişin düzgün görünmesini sağlar.

3.2.2. Makine İle Giysi Dikme

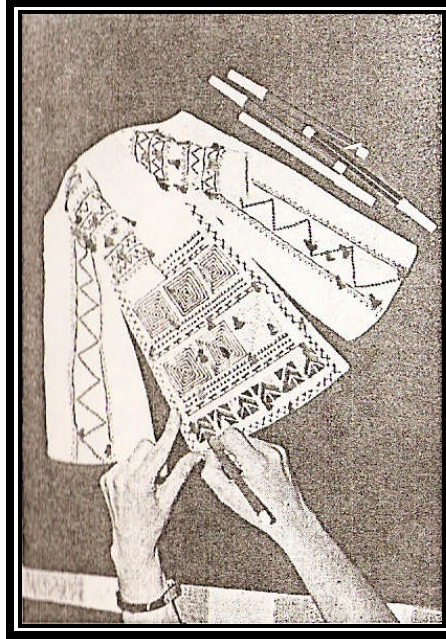
Kıyafetler dikiş makinesinde da dikilebilir. Tersinden teyellenmiş parçalar, teyellerin üzerinden makine dikişi çekilerek birleştirilir. Makinada dikiş yaparken, teyellerin tam, üzerinden dikişi kaydırmadan dikilmesine özen gösterilmelidir. Dikiş işlemi tamamlandıktan sonra payların arası açılarak ütülür.

Teyellenen kadın gömlek, şalvar, üçetek ve erkek şalvar ve gömleği teyellerin üzerinden makine çekildikten sonra, paylar ütülenir ve yüzüne çevrilir.

Kadın üçeteği astarlı olarak dikildikten sonra renkli keçeli kalemle kalıp üzerinde verilen şekillere göre ön, kollar ve arka nakış işlenmiş gibi boyanır. Boyamayla oluşturulan desenin bazı yerleri renkli makara ipliğinden hazırlanmış 1 cm boyundaki püsküllerle süslenir.

Resim 3.1

Resim 3.2

3.3.3. Başlık hazırlama

Kadın başlığını hazırlarken önce fes kalıbı kartona çizilir. Fes kalıbı iki kısımdan oluşmaktadır. Yuvarlak tepe kısım ve yüksekliği veren alt kısım.

Karton ince ise iki katlı karton kullanılabilir. Kestięimiz fes kalıpları, bordo renkli yünlü kumaşla kaplanır. Kumaş fazlalıkları kalıbın tersine yapıştırılarak ön kısımda düzgün yüzey elde edilecek şekilde yapıştırılır.

Yapıştırma işlemleri tamamlandıktan sonra fesin alt parçasının iki ucu yüz yüze getirilerek birleştirilir. Bordo renkli bir iplikle ara teyel alınarak dikilir. Daha sonra kumaş kaplı tepe, alt kısmın üzerine yerleştirilir. Tepe kısım alt kısmın üzerine dışarı taşma olayı olmadan, düzgün yerleşmelidir. Yine bu parçalar aynı renkteki iplikle ara teyel alınarak birleştirilir. Fesin üzeri renkli çarpana dokuma veya renkli su taşları yapıştırılarak süslenir.

Erkek başlığını hazırlamak için, fes kalıbı karton üzerine çizilir ve kesilir. Siyah kumaşla kadın fesinde olduğu gibi kaplanır. Kalıbına göre sarı pamuklu kumaştan kesilen baş poşusu etrafı 1 mm'den kıvrılarak temizlenir. Üzerine renkli keçeli kalemlerle desen çizilir. Bir kenarına ince oya geçirilir. Oyalar dışarıda bırakılarak fesin etrafına sıkı bir şekilde dolayarak dikilir veya yapıştırılır.

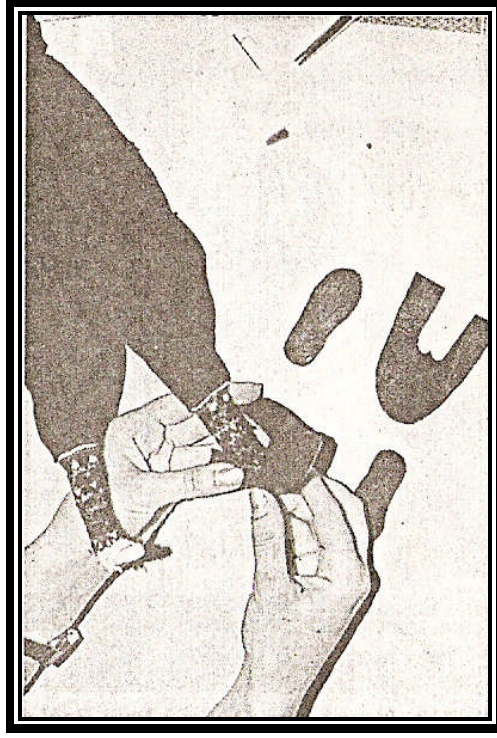
3.3.4. Ayakkabı hazırlama

Kadın ayakkabı kalıpları taban ve gövde olmak üzere iki kısımdan oluşur. Taban ve gövde kalıpları deri üzerine yerleştirilir. Pay bırakmadan çizgilerin ortasından kesilir. Önce gövde yani üst parça, arka ortası ½ cm üst üste binecek şekilde yapıştırılır.(Resim3.4.) Bu parça daha sonra ayak uçları üst üste gelecek şekilde tabana yapıştırılır.

Erkek ayakkabısında aynen bu teknikle hazırlanır.

Resim 3.3

Resim 3.4

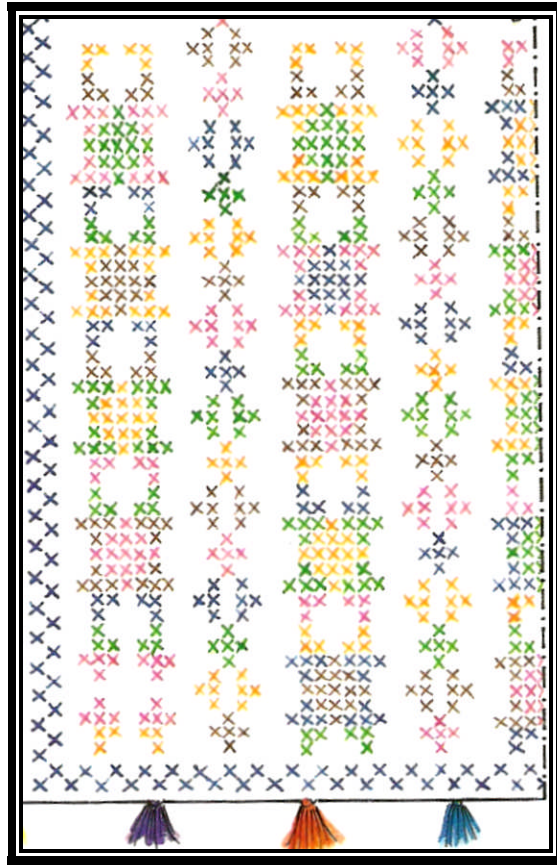
3.3.5. Önlük hazırlama

Ön önlük kalıbı kıl tela üzerine uygulanır. Üç etek veya gömlektan artan kumaşlarla astarlanarak temizlenir.

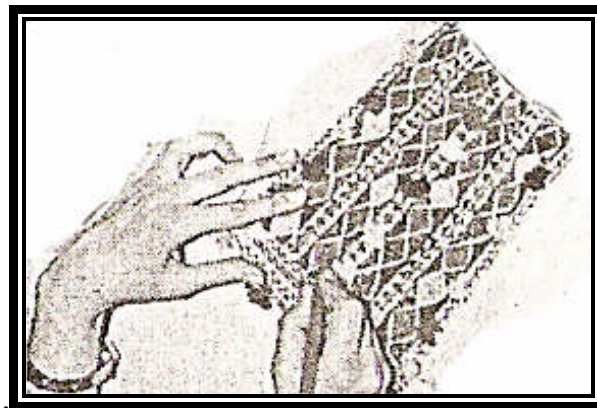
Desene göre renkli keçeli kalemlerle düzgün bir şekilde boyandıktan sonra 1 cm boyunda hazırlanmış renkli yün püsküllerle süslenir. Bel kısmına takılan kemer ile temizlenmiş olur.

Arka alt önlük, kalıbın uygulandığı turuncu astarlık soflla çift kat olarak dikilir. Üzeri beyaz sutaşları yapıştırılarak süslenir.

Arka üst önlük kalıpta görüldüğü gibi çift kat sarı kumaş 6 cm saçaklanarak hazırlanır. Üstü kahverengi keçeli kalemle çizgiler oluşturularak dokuma görüntüsü verilir. Diğer önlükler gibi bel bölgesi kemerle temizlenir.

Resim 3.5

Resim 3.6

3.3.6. Baş Örtüsü Hazırlama

Arka alt önlükte kullanılan turuncu kumaş üzerine başörtüsü kalıbı uygulanır. Verilen desene göre siyah keçeli kalemle desenlenir. Desenlenen başörtüsü etrafına pullu oya dikilir. Örtünün bir köşesine 3 sıra verev olarak pullu oya dikilir.

3.3.7. Kemer Hazırlama

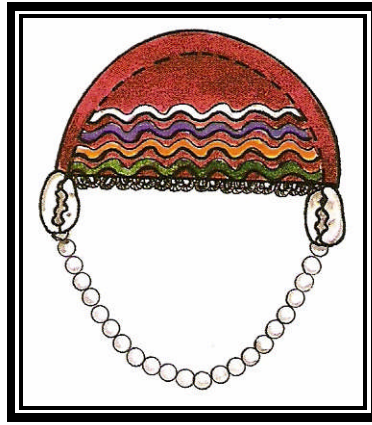
Erkeğın bel kuşağı 15x50 cm ölçüsünde kuşak için aldığımız dokuma kumaşdan kesilir.1/2 cm’ den kenarları bastırılarak temizlenir.

Kadın kıyafetinin bel bölgesi, renkli merserizelerden dokunmuş çarpana veya yine merserize iplerle 8’li sa örgüsü yapılarak hazırlanan kemerle tamamlanır.

3.3.8. Takı Hazırlama

Tokat yöresi kadın kıyafetinde fese tutturulmuş çenelik, takı olarak kıyafeti tamamlamaktadır.

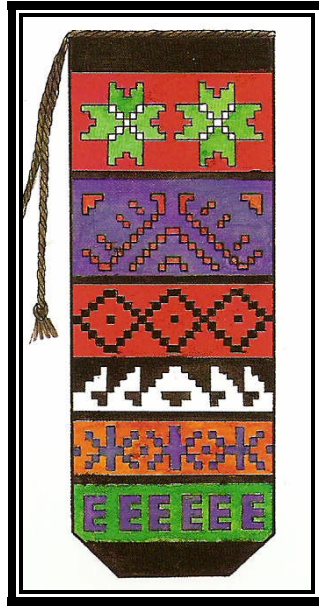
eneliğı hazırlamak için naylon ipe renkli veya tek renk boncukları yaklaşık 10 cm dizilir. Dizinin iki ucuna farklı renk ve büyüklükte iki boncuk ilave edilir. Böylece enelik tamamlanmış olur.

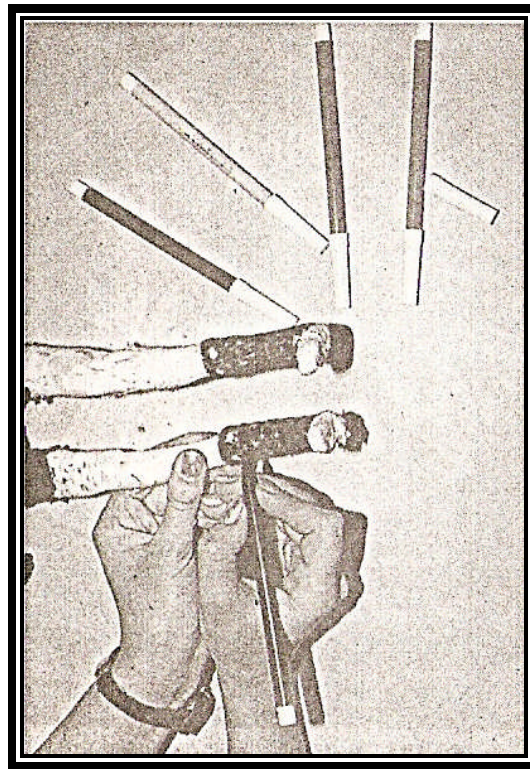
Resim 3.7: Fese eneliğın tutturulması

3.3.9. orap

Kadın ve erkek çorabı aynı şekilde hazırlanır. 6 cm eninde ve 8 cm boyunda olmak üzere beyaz faniladan 2 parça hazırlanır. Her bir parça ayağın arka ortasına gelecek şekilde 2 mm. üst üste yapıştırılır. Yapıştırılan fanila parçası ayak üzerinde tarağık kadar gelmelidir. Üzeri örgü çorap desenlerine uygun olarak renkli keçeli kalemlerle boyanır.

Resim 3.8

Resim 3.9

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Araç ve gereçleri hazırlayınız.	➤ Doğru kumaş seçmeye özen gösteriniz.
➤ Bebek giysilerini dikişiniz.	➤ Makine dikişlerinin muntazam olmasına gayret ediniz. ➤ Dikiş paylarının arasını ütöleyiniz. ➤ Teyelleri sökmeyi unutmayınız. ➤ Kadın kıyafetinin önlüklerindeki astarlamaya özen gösteriniz.
➤ Süsleme yapınız.	➤ Keçeli kalemle yapıyığınız boyamalarda taşırmamaya özen gösteriniz. ➤ Baş örtüsünde kullanacağınız pullu oyaların iri olmamasına, büyüklüğünün bebekle orantılı olmasına dikkat ediniz.

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Araç ve gereçleri hazırladınız mı?		
2. Bebek giysisini diktiniz mi?		
3. Süsleme yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda hayır cevaplarınız çoğunluktaysa öğrenme faaliyetindeki ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları boşlukları doldurarak cevaplayınız.

1. Elde dikerken, tekniği ile dikiş işlemi yapılır.
2. Dikiş işleminden sonraaçılarak ütülenir.
3. Kadın üçteği ve önlükleri.....olarak dikilir.
4. Kadın başlığındaki fes.....renkte kumaşla, erkek fesi ise..... renkte kumaş ile kaplanır.
5. Erkek ve kadın ayakkabı kalıpları, kesilir.
6. Kadın kıyafetindeki ön önlük kalıbı,.....üzerine uygulanır.
7. Desenlenen baş örtüsü etrafına dikilir ve örtünün bir köşesineolarak pullu oya dikilir.
8. Erkeğin bel kuşağı cm ölçüsünde dokuma kumaşdan kesilir.
9. Çorap içinölçülerinde fanila kesilir.Ayağa yapıştırıldıktan sonraile renklendirilir.
10. Tokat yöresi kadın kıyafeti başında fese tutturulmuş..... vardır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayısını belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, yöreselliğe uygun olarak, giysiyi bebeğe giydirebilecektir.

ARAŞTIRMA

- Tokat yöresinin kadın ve erkek kıyafetlerini inceleyiniz.

4. GİYSİYİ KİTRE BEBEĞE GİYDİRME

4.1. Malzemeleri Hazırlamak

Dikimi tamamlanan kadın ve erkek kıyafetleri özenle bebelere giydirilmelidir. İğne, iplik, yapıştırıcı, makas gibi malzemeler bebeğin giydirilmesi sırasında kullanılır.

4.1.1. Giysiyi Bebeğe Giydirme

Kadın bebeğin giydirilmesine gömlekle başlanır. Gömlek bebeğe giydirilir. Şalvarın bel ve paçaları lastikle büzülür. Gömlek içinde kalacak şekilde bebeğe giydirilir. Daha sonra üçetek bebeğe giydirilir. Turuncu astarlık sofla hazırlanan arka alt önlük, bebeğin arkasına, üçeteğin altına yerleştirilerek, bağlanır. Üçeteğin önüne püsküllü önlük bağlanır.

Bütün önlükler yerleştirildikten sonra 8'li saç örgüsü veya çarpana dokuma ile hazırlanan bant, en az 3 defa bele dolanır ve yanda bağlanır.

Ayağa daha önceden yapıştırıp boyadığımız çorapların üzerine ayakkabı, içine yapıştırıcı sürüldükten sonra giydirilir.

Hazırlanan kadın başlığının fesi bebeğin başına oturtulup toplu iğne ile sıkıca tutturulur. Toplu iğne yerine yapıştırıcıda kullanılabilir. Fesin üzerine hazırlanan başörtüsü, verev pullu oyali kısım başın tam arkasında kalacak şekilde başa yerleştirilip, örtünün iki ucu birbirine dolanıp başın arka kısmında, örtünün altında kalacak şekilde bağlanır. Çenelik örtünün dışında kalmalıdır.

Erkek bebeğinde önce gömlek giydirilir. Bel ve paça kısımları lastikle büzülen şalvar, gömlek içinde kalacak şekilde giydirilir. Daha sonra yelek, bebeğe giydirilir.

Oyalarla hazırladığımız başlık başa yapıştırılarak yerleştirilir.

Erkek bel kuşağı bele çok sıkı ve elle büzgü verilerek yerleştirilir.

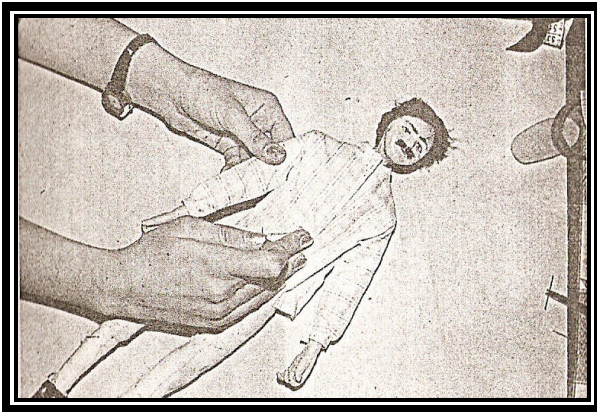
Daha önceden yapıştırılan çorapların üzerine ayakkabılar, iç kısmına yapıştırıcı sürüldükten sonra giydirilir.

Resim 4.1

Resim 4.2

Resim 4.3

Resim 4.4

Resim 4.5

Resim 4.6

Resim 4.7

Resim 4.8: Tokat Zile Sıraç Günlük giysisi

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Mazemeleri hazırlayınız.	➤ Malzemelerinizin eksiksiz olmasına dikkat ediniz.
➤ Giysiyi bebeğe giydiriniz.	➤ Giysileri, bebeğe zarar vermeden, özenle giydiriniz. ➤ Giysileri sıralamasına göre giydirmeye dikkat ediniz.

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Malzemeleri hazırladınız mı?		
2. Giysiyi bebeğe giydirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda hayır cevaplarınız çoğunluktaysa öğrenme faaliyetindeki ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları boşlukları doldurarak cevaplayınız.

1. Kadın ve erkek bebeğin giydirilmesinebaşlanır.
2. Şalvarınlastikle büzülür.
3. Turuncu astarlık sofla hazırlanan arka alt
önlük.....yerleştirilir.
4. Üçteğin önünebağlanır.
5. Bütün önlükler yerleştirildikten sonraen az 3 defa bele dolanır
ve yanda bağlanır.
6. Kadın baş örtüsü ,..... kalacak şekilde başa
yerleştirilir.
7. Çenelik kalmalıdır.
8. Erkek bel kuşağı beleyerleştirilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayısını belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

1. Yöresel kıyafetlerimiz, giyilenler,..... giyilenler, giyilenler veolmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.
2. Kalıpların üzerlerineyazılır.
3. Kalıpları kumaşa uygularken ,kalıbın orta noktasının,kumaşın gelmesine dikkat edilmelidir.
4. Şalvar ,..... vekısmından tayellenir.
5. Elde dikerken , tekniği ile dikiş işlemi yapılır.
6. Kadın üçteği ve önlükleri.....olarak dikilir.
7. Kadın başlığındaki fes.....renkte kumaşla, erkek fesi ise.....renkte kumaş ile kaplanır.
8. Desenlenen baş örtüsü etrafına dikilir ve örtünün bir köşesineolarak pullu oya dikilir.
9. Erkeğin bel kuşağı cm ölçüsünde dokuma kumaşdan kesilir.
10. Çorap içinölçülerinde fanila kesilir.Ayağa yapıştırıldıktan sonraile renklendirilir.
11. Tokat yöresi kadın kıyafeti başında fese tutturulmuş..... vardır.
12. Kadın ve erkek bebeğin giydirilmesinebaşlanır.
13. Kadın baş örtüsü ,..... kalacak şekilde başa yerleştirilir.
14. Erkek bel kuşağı beleyerleştirilir.

UYGULAMALI TEST

Modül ile kazandığınız yeterliliği aşağıdaki uygulamayı yaparak değerlendiriniz.

Aşağıdaki araç gereçleri kullanarak işlemleri tamamladığınızda, kitre bebeğin giysilerini hazırlayıp, giysiyi bebeğe giydirebileceksiniz.

Kullanılacak Araç Gereçler

- Mülaj veya parşömen kâğıdı
- Karton
- Kurşun kalem
- Makas
- Dikiş malzemeleri
- Gömlek için 15 cm desenli basma
- Şalvar için 35 cm astarlık saten
- Üçetek için 35 cm beyaz patiska
- Üçeteğin astarı için 35 cm beyaz mermerşahi
- Ön önlük için 25x18 cm beyaz kıl tela
- Arka alt önlük ve başörtüsü için 30 cm koyu turuncu astarlık sof
- Arka üst önlük için 20x20 cm sarı pamuklu kumaş
- Erkek şalvarı ve cepkeni için 40 cm siyah pamuklu kumaş
- Erkek göynek için 15 cm çizgili poplin kumaş
- Çarıklar için bir parça deri

İşlem Basamakları:

1. Çalışma için gerekli araç ve gereçleri temin ediniz.
2. Kadın ve erkek giysi kalıplarını kartona geçirin.
3. Kalıpları ait oldukları kumaşlara çizin.
4. Dikiş payı bırakarak kumaşları kesin.
5. Birleşecek parçaları birbirine tersinden teyelleştiriniz.
6. Teyellerin üzerinden makine çekiniz veya elde makine dikişi yapınız.
7. Kadın fes kalıbının karton kalıplarını, bordo kumaş ile kaplayıp birleştiriniz.
8. Erkek fes kalıbını, siyah kumaş ile kaplayıp, oyalı baş poşusunu fesin etrafına dolayınız.
9. Kadın ve erkek ayakkabıları için, verilen kalıpları deri üzerine çizip, kesin. Parçaları birbirine yapıştırınız.
10. Kadın ön önlük kalıbını kıl teladan, boyayarak hazırlayınız.
11. Arka alt önlüğü astarlık soflla çift kat olarak hazırlayınız.
12. Baş örtüsünü pullu oyalarla hazırlayınız.
13. Erkeğin bel kuşağını dokuma kumaştan, kadının kemerini ise çarpana dokumadan hazırlayınız.
14. Kadın başlığının aksesuarı olan çeneliği boncuklarla hazırlayınız.
15. Kadın ve erkeğin çoraplarını faniladan kesip, boyayarak hazırlayınız.

KONTROL LİSTESİ

MODÜL ADI: Kitre Bebek Giysisi MODÜL DEĞERLENDİRME: Kitre Bebeğin Giysilerini Hazırlayıp, Bebeğe Giydirme		
AÇIKLAMA: Bu Modül kapsamında aşağıdaki listenen davranışlardan kazandığınız becerileri Evet ve Hayır kutucuklarına (x) işareti koyarak kontrol ediniz		
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kullanacağınız araç gereçleri temin ettiniz mi?		
2. Kalıpları hazırladınız mı?		
3. Kalıpları kumaşlara uygulayıp, kestiniz mi?		
4. Birleşecek parçaları teyellediniz mi?		
5. Teyellerin üzerinden makine çektiniz mi?		
6. Kadın fes kalıplarını bordo kumaşla kaplayıp, birleştirdiniz mi?		
7. Erkek fes kalıplarını siyah kumaşla kaplayıp, oyalı baş poşusunu fesin üzerine dolayarak yerleştirdiniz mi?		
8. Kadın ve erkek ayakkabılarını deri ile hazırladınız mı?		
9. Kadın ön önlük kalıbını kıl teladan kesip, boyadınız mı?		
10. Arka alt önlüğü astarlık sofla çift kat hazırladınız mı?		
11. Başörtüsünü pullu oyalarla hazırladınız mı?		
12. Erkeğin bel kuşağını dokuma kumaştan, kadının ise çarpına veya saç örgüsü ile hazırladınız mı?		
13. Kadın başlığının aksesuarı çeneliği boncuklarla hazırladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Bu kitre bebek giysisi modülünde kazandığınız davranışlarda işaretlediğiniz “EVET” ler kazandığınız becerileri ortaya koyuyor. “HAYIR” larınız için modülü tekrar ediniz. Tamamı evetse bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	ayağa, üste, başa, takılar
2	üzerinden, dik
3	üzerinden
4	ayrıntıları

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'İN CEVAP ANAHTARI

1	boy ipliğinin üzerinden
2	2 cm
3	toplu iğne
4	kayma
5	0.5 cm
6	iki kenarından, ağ kısmından

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	elde makina dikişi
2	dikiş paylarının arası
3	astarlı
4	bordo, siyah
5	deriden
6	kıl tela
7	pullu oya, verrev
8	15x50 cm
9	6x8 cm, keçeli kalem
10	çenelik

ÖĞRENME FAALİYETİ-4'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	gömlek
2	bel ve paçalar
3	üç eteğin altınave arka kısmına
4	püsküllü önlük
5	çarpana dokuma veya saç örgüsü bant
6	verev pullu kısım arkada
7	örtünün dışında
8	çok sıkı ve elle büzgü verilerek

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	ayağa, üste, başa, takılar
2	ayrıntılar
3	boy ipliğinin üzerine
4	kenarlarından,ağ kısmından
5	elde makina dikişi
6	astarlı
7	bordo,siyah
8	pullu oya,verev
9	15x50 cm
10	6x8 cm,keçeli kalem
11	çenelik
12	gömlek
13	verev pullu kısım arkada
14	çok sıkı ve elle büzgü verilerek

KAYNAKÇA

- BİLGİN Nuran, **Folklorik Yapma Bebekçilik**, Ankara 1990
- ÖZDEMİR Melda, **Yapma bebek teknikleri**, İstanbul 2003
- KIZ TEKNİK ÖĞRETİM ANKARA OLGUNLAŞMA ENSTİTÜSÜ, **Yaşayan Anadolu Kitre Bebek Yapımı**, Ankara, 2007.
- YAPUCU Huriye, **Folklorik Yapma Bebekçilik Yayınlanmamış Ders Notları**, Ankara, 1991.